

Betti Alveri päevik 1955–1956¹

II

1956.

1. jaan. (pühap.) Keskpäeval tulid dr. Kõrge ja Aadu Hint. Jõime veini, vahepeal käis ka Tooni õnne soovimas. Kõrge kutsus lõunale. Ütlesin, et ootan külalisi. Siis paluti kohvile ja ka K.-le edasi öelda. – Kella 6 paiku läksimegi K-ga Kõrgete juurde, kus olid vahutordid ja šokol.koogid. Elsa Kõrge ema, kelle sententsi kirjutasin külalisteraamatusse: “Parem üks priske patt kui seitse lahja voorust.” – Öhtul hilja, õigemini südaööl tegime K-ga kodus süüa. K. ütles, et läheme neljapäeval. – (Maksin K-le võlga 780 rbl.)
5. jaanuaril (neljapäeval) käisime K-ga Hariduse tänaval soovivaldust sisse andmas (ja haridust saamas).² Otsin veini jm., sest ½3 tuli Naat³. Õmblesin väikesele padjale uue (nartsissidega) püüri. Unetus kestab. Loen jälle Brandese Voltaire’i.⁴
6. jaan. (reede) Otsin Luuleantoloogia II.⁵
8. jaan. (pühap.) Kiri ERK kirjastuse raamatupidamisele. Käisime K-ga jalutamas ja ärides mulle turukotti vaatamas, kuid ei ostnud. Ostsime aga kirjakasti – 7 rbl.

Tartu, Pargi 2-3

E. Talviken

Tallinn, Pärnu mnt. 10.

Eesti Riikliku Kirjastuse raamatupidamine

Eesti Riikliku Kirjastuse raamatupidamisele.

26. dets. 1955. a. on Tartu Töö-Hoiukassasse nr. 6733 minu arvele nr. 2501 üle kantud ERK poolt 4591 rbl. 12 k. Palun mulle üksikasjalikumalt teatada, mille eest nimelt see summa minu arvele on kantud.

Elisabet Talviken.

Tartu,

8. jaan. 1956.

9. jaan. (esmasp.) Võtsin suurest padjast sulgi ja tegin väikese roosa padja. Otsin apteegist bromuraali ja võtan öhtul ühe tableti sisse, võib-olla jään siis magama.

10. jaan. (teisip.) Päeva ajal tuli Ain Kaalep koos Šmuuli-neiuga, kes teatas, et “Parvepoiste” tõlget on vaja veebr. kuus. Ütlesin, et see aeg on liiga lühike. Meie läbirääkimiste järel pidi ju kohe leping tulema, seda aga ei tulnud, nii et asi hakkas kahtlane paistma, mispärast meie ka tõlkimise juurde ei asunud. – Tõin välja ülejäänud veini, istusime ja lobisesime, kui tuli Naat “Candide”i”

¹ Publitseerija Kristi Metste. Vt. Tuna 2006, nr. 3, lk. 118–141.

² Hariduse (praegune Kompanii tänav) t. 5 asus Tartu linna perekonnaseisuaktide büroo. B. Alver ja M. Lepik abiellusid 21. jaanuaril.

³ Natalie Reiman, B. Alveri klassiõde.

⁴ vt. Tuna 2006, nr. 3, lk. 140.

⁵ vt. Tuna 2006, nr. 3, lk. 128.

tagasi tooma. Enne äraminekut hakkas Šmuuli-neiu kibedasti nutma. Leppisime kokku, et ta tuleb homme p. l. minu juurest läbi. – Naat tõi mulle suure kausitäie sülti. Helistasin K-le ja palusin õhtul “Parvepoiste” asjus minu poole tulla. Naadiga jõime kohvi, sõime ja jututasime. Ta läks ära veidi enne k. 8-t, siis tuli K. – Otsustasime, et meie ei tõlgi “Parvepoisse”.

11. jaan. (kolmap.) Õhtul kell 11, kui K. veel minu pool istus, tuli Šmuuli-neiu ja küsis, mis me oleme otsustanud. Vastasin, et kahjuks tuleb siiski keelduda. Ta ütles, et oleks seda ka ise soovitanud, sest nende šefid “hakkaksid teil juba enne tähtaja lõppu ukse taga koputamas käima ja teid tülitama”. – Unustas oma portfelli maha, mille K. südaööl U. Väljaotsa juurde viis.

12. jaan. (neljap.) Kiri Kangilaskidelt, et nende ema surnud. Saatsin Minnale ja Otile paar rida. – P. l. helistasin K-le, nagu olime kokku leppinud. K. ütles, et homme läheme kinno ja kohtume õ. enne 7-t.

13. jaan. (reede) Jäin haigeks, palavik 39,4 ja kael valus ja kole halb olla. Saatsin majahoidjaga K-le kirja, et täna minust kuhugi minejat ei ole. – Kell 6 tuli K., läks helistas dr. Kõrgele, kes tuli paari tunni pärast ja ütles, et on angiina. Süstis penitsiliini, käskis päevas 4 tabl. (½ grammilist) aspiriini võtta ja vesinikuga kuristada. – K. hoolitses minu eest väga.

14. jaan. (laup.) Palavik alanes, aga muidu ikka paha. Pärast k. 6-t K., siis tuli Erm veinipudeliga (mingi черноморский Рислинг). Jõime kohvi, kui tuli dr. Kõrge. Süstis jälle penitsiliini.

15. jaan. (pühap.) K. hoolitses minu eest päris hullupööra, tõi mulle kõiksugu kraami ja keetis kompotti.

16. I (esmasp.) Kael ikka valus, muidu parem. Õhtul käis K. – Öösel palavik üle 38°.

17. (teisip.) Tooni pahandas, et ma teda polnud ravima kutsunud. Süstis mulle keskpäeval 250.000 penitsiliini

õhtul — “ — — “ —

17. I sain ERKirjastuse raamatupidamiselt järgmise kirja.

nr. 95/R

16. jaanuar 1956.

Lgp.

sm. E. Talviken

Tartu, Pargi 2-3

Käesolevaga teatame, et Teile on üle kantud honorari

lep. nr. 118/55-I-Eesti luule

antoloogia eest 60%

Rbl 960.–

lep. 90/55, Puškin,

Jevgeni Onegin 60%

“ 4050.–

Kokku 5010.–

Kinni peetud tulumaksu 418.88

Neto 4591.12.

Ühtlasi palume uut avaldust Teie saadaoleva “Eesti luule antoloogia” 40% ülekandmiseks.

Pearaamatupidaja

.....

18. I Tooni süstis homm. 300.000 ja p. l. 300.000 penitsiliini. Jõime kohvi ja veini. Pärast kella 6-t K.

19. I Esimest x pärast angiinat (algas 13. I) käisin väljas, turul. Amanda (Sokk) oli minu külaline. Küsis: "Kas Teie olete B. Alver?"

<K. 25. jaanuarist kuni 6. veebruarini haige.>

20. (reede) Avaldus Eesti Riikl. Kirjastuse raamatupidamisele. Õhtul tuli K., tõi imeilusaid roosa nelkisid.

Tallinn, Pärnu mnt. 10.

Eesti Riikliku Kirjastuse raamatupidamisele

Teie kirja nr. 95/R puhul k. a. 16. I palun minu saadaoleva honorari Eesti luule antoloogia II eest (leping nr. I-118-55) kanda üle Tartu linna Töö-Hoiukassasse nr. 6733, isiklik arve nr. 2501.

Elisabet Talviken.

20. jaanuar 1956

Tartu

Pargi 2–3

21. (laup.) Käisime K-ga kell 12 Hariduse tänaval. Õhtul jõime punast šampanjerit.

22. (pühap.) K. kinkis mulle 21. I puhul Daumier.⁶ Palavik.

25. (kolmap.) K. jäi haigeks, külmavärinad, palavik 39,8. Pisut napsi. Autoga Lauristini tänavale⁷.

26. (neljap.) Viisin uue passi saamiseks dokumendid passilauda. Helistasin K-le, häälest oli ilmne, et haige. Lubas p. l. koju minna. Läksin Kirj.muuseumisse, K. tugitoolis pikali. Nutsin ja olin väga mures. Käisin vahepeal kodus, turul, siis jälle muuseumi. Sealtsõitsime kell 3 p. l. ära. K. käis haigusest hoolimata rätsepate artellis, mina ootasin autos. Siis Lauristini tänavale.

27. (reede) Keskpäeval K. juures. Helistasin S. Lättile⁸, et K. homme tööle ei tule. Õhtul käis polikliiniku arst, kuid ei kirjutanud mingit ravi, sest näis, nagu oleks parem.

<Väga käre pakane>

28. (laup.) Telegramm Elo Tuglasele 60. a. sünnip. puhul. Käisin K. pool.

Muide, 6. veebruaril 1956 käisin pangas, 25./26. I oli tulnud ülekanne 1654 rbl. 80 kop. Sel puhul järgmine kiri:

Tallinn, Pärnu mnt. 10.

Eesti Riiklik Kirjastus.

Raamatupidamine.

Eesti Riikliku Kirjastuse raamatupidamisele.

25/26. jaan k. a. on Tartu Töö-Hoiukassasse nr. 6733 minu jooksvale arvele nr. 2501 üle kantud 1654 rbl. 80 kop. – tõenäoliselt Eesti Riikliku Kirjastuse poolt Eesti luule antoloogia honorari arvel.

⁶ B. Alveri – M. Lepiku memoriaalkogus Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukogus leidub postkaardikomplekt prantsuse kunstniku ja karikaturisti Honoré Daumier' (26. II 1808–10. II 1879) satiiriliste litodega (Dom´e. Litografii. Moskva, 1957), ent ilimumisaasta ei lase seda nimetatud kingituseks pidada.

⁷ M. Lepik elas sel ajal Tartus Lauristini (praegu Hermannini) t. 5–3.

⁸ Selma Lätt (9. V 1909–18. VII 1969), folklorist, Kirjandusmuuseumi rahvaluule osakonna töötaja 1940. aastast.

Palun mulle võimalikult peatselt teatada, kas see on kõnesoleva honorari lõppsumma või jääb mul veel midagi saada. Vastuse jaoks lisan margi.

Elisabet Talviken.

6. veebruaril 1956.

Tartu, Pargi 2-3.

29. jaanuar (pühap.) K-l äge palavik. Käisin dr. Kõrget otsimas – oli Moskvasse sõitnud. Ka dr. Laanes ära sõitnud. Öhtul koju tulles helistasin Toonile penitsilliini asjus. Arvas, et saab ka biomütsiini.

30. (esmasp.) Sain kätte uue passi X-ФЯ № 642020. Käisin hommikul polikliinikus K. sinise lehega ja palusin arsti tulla. Sain penitsil. ja biomütsiini, viisin K-le, hakkas kohe biomüts. võtma. P. l. tuli polikliiniku arst, kirjutas sinepiplaastrit ja püramidoni, soovitas C-vit. võtta. Tõin apteegist. Kõik need päevad käre pakane – kuni 34°.

31. (teisip.) Majaraamatuga passilauas sisse registr. K. higistas hirmsasti ja palavik alanemas.

Veebruar 1956

1. (kolmap.) K. palavik alaneb.

2. (neljap.) Hommikul, kui tõusin k. 8, et minna polikliinikusse K. sinise lehega, oli minu toas uputus. Vesi voolas WC-st läbi koridori astmeid mööda tupp. Kutsusin Tooni appi. Siis polikliinikusse, käisin III korral arsti juures sinist lehte viimas, kes lubas selle homme K. kätte (med. õega) saata. Telegramm Leida Raudsepale, et raamatud peaksid päralt jõudma homme.

Jälle äge pakane.

2. II Käis veevärgi parandaja ja ütles, et külma tõttu WC-s torud lõhkenud.

3. (reede) Veevärgi parandaja kruvis paagid ja torud lahti, K. pool. Tervis parem.

4. (laup.) Veevärgi parandajale 30 rbl., kuigi näib, et asi päris korras ei ole. Lõunase postiga “Loomingult” Onegini I ptk. korrektuur. Käisin K. pool. Oli juba üsna kõbus.

5. (pühap.) K. esimest korda pärast haigust väljas. Tuli ¼ autoga minu poole. Minu roosad nelgid (20. jaanuarist!) veel ilusad. Jõime kohvi, veini. K. oli Oneg. korrektuuri ära teinud. Öhtul K. taksoga koju.

6. (esmasp.) Käisin pangas, 25/26. I oli tulnud ülekanne 1654 rbl. 80 kop. – Saatsin “Loomingule” Oneg. I ptk. korrektuuri ära. – Öhtul käisin K. pool, sõime tema kresku pääl kapsaid. K. täna esimest päeva tööl pärast haigust. Jälle käre pakane.

7. (teisip.) Kiri ERIikliku Kirjastuse raamatupidamisele (mustand eelmisel lehel). Maksin 1956. a. I poolaasta raadiomaksu ja lasin raadiotunnistusele uue perek.nime märkida.

14. veebr. (teisip.) Käis “Edasi” toimetusest keegi Tamberg⁹.

15. (kolmap.) Käis jälle sama Tamberg. Lugesin K. haigusest saadik uuesti “Tõe ja õiguse” läbi.

16. (neljap.) Kiri “Loomingult” ja ERKirjast. raamatupidamiselt.

18. (laup.) Öhtul tulid ootamatult Kõrged. Siis tuli ka K. Jõime punast “hariduse” (21. jaanuari) šampust.

20. veebr. (esmasp.) Öhtul kirjutasin kirjad “Loomingule” ja ERKirjastuse raamatupidamisele.

27. II Raudteepoest 5 mtr. puuvillast riidet mantliks ja seelikuks (20 rbl. 70 k. meeter) – 103 rbl. 50 k.

⁹ Võimalik, et tegemist on Karl Tambergiga (sünd. 1930), kellest hiljem sai ligi 18 aastaks B. Alveri ja M. Lepiku korterinaaber Koidula tänaval (vt. K. Tamberg. Kuidas ma Betti Alveriga korterit jagasin. – Elukiri 2001, nr. 12, lk. 42). Alates 1955. a. aprillist töötas Tallinna Õpetajate Instituudi lõpetanud K. Tamberg ajalehe Edasi kultuuriosakonnas, kuulus ka Tartu Noorte Autorite Koondisesse (ECLA, f. 258, m. 11:1, l. 216–219; f. 301, 12:17). 1958. a. ilmus temalt jutustustekogu “Igavene tuli”.

28. II (teisip.) Käis madam Karu, nuttis.
29. (kolmap.) Kampsun 120 rbl. (end. hind 328 rbl.)

Märts

1. (neljap.) E. I. tuli Naat, istus $\frac{1}{2}$ 6-ni, siis tuli madam Karu. Poeg eksmatrikuleeritud.
2. (reede) Tumesinine vihmamantel 312 rbl. (jälle raudteepoest). 5 mtr. helerohel. bembergi, kokku 92 r.
3. (laup.) K. tõi veebr. "Loomingu", kus Oneg. 1. ptk.
4. (pühap.) Käisime K-ga jalutamas. P. I. tulid Anvelt ja Väljaots. Veebr. "Loomingus" Oneg. I ptk. tõlge.
5. (esmasp.) Madam Karu kinkis mulle valge tanu. Majahoidja kinkis tassi, mina temale pluusiriide. (!)

Tallinn Kohtu 3 Ajakiri "Looming"
Sm. I. Sikemäe

Lp. sm. I. Sikemäe.

Tahtsin juba ammugi Teie kirjale vastata ja öelda, et Teie kriitilistes märkustes midagi ülearu tõredat ei olnud. Oma tõlke puudustest olen ma teadlik, ei osanud aga korrektuuriski midagi parandada või muuta. Kahjuks.

Nüüd üks palve. Kui kord asjad sinnamaale jõuavad, siis palun minu honorarisummad saata Tartu Töö-Hoiukassasse nr. 6733, isiklik arve nr. 12707 Elisabet Mardi t. Lepik'u nimele (minu praegune ametlik nimi). Igaks juhuks lisan üksikasjalikumad andmed erilehel juurde.

Betti Alver.

Tartus, 20. veebr. 1956.

Tallinn Pärnu mnt. 10 Eesti Riikl. Kirj. Raamatupidamine

Minu perekonnanime muutumise puhul palun edaspidi minu honorarisummad saata Tartu Töö-Hoiukassasse nr. 6733, isiklik arve nr. 12707 Elisabet Mardi t. Lepik'u nimele. Igaks juhuks lisan üksikasjalikumad andmed erilehel juurde.

Elisabet Lepik
(endine Talviken)

Tartus, 20. veebr. 1956.

Tartu Töö-Hoiukassa nr. 6733.

Isiklik arve nr. 12707.

Elisabet Mardi t. Lepik

sünd. 23. nov. 1906.

eluk. Tartu, Pargi 2-3

Pass X-ΦЯ № 642020

7. märts 1956 (kolmap.) Majahoidjale 25 rbl. suhkru ostmiseks.
8. (neljap.) Käisime L. Karuga Kitse näitusel¹⁰.
11. (pühap.) K-ga Kitse näitusel.
12. (esmasp.) Õhtul tuli K., uued pruunid riided seljas ja sõitis öösel Tallinna.
13. (teisip.) Sain õhtul K-lt telegrammi, et kõik hästi.
14. (kolmap.) Postkaart K-lt. – Käisin pangas, 5./6. III oli tulnud Rp. ülekanne 5835 rbl. 60 k. ("Loomingult" Oneg. I ptk. eest). – Käis E. Tuksam, andsin 25 rbl.
15. (neljap.) Viisin Pirogovi tn-le artelli oma halli puuvill. riide ja 2 pluusi. – P. I. L. Karu.
16. (reede) Naat ja Tooni ja kohvi ja vein.
17. (laup.) Aadu Hint ja Kõrged veinidega, hiljem K., kes tõi ilusaid saksa raamatuid Tallinnast.
18. (pühap.) K. andis kätte Tuglaste pildid ja meie ühised Ahja-fotod. K. kinkis mulle 10 tk. 1955. a. võidulaenu piletit ja raius trepikatuselt pakse jääkamakaid lahti.
19. (esmasp.) Mm Karu pitskinda-tund, mis kestis 6 tundi!
20. (teisip.) Otsin koorma kasepuid 75 rbl. Käis Naat.
21. Otsin 3 valget spordisärki.
22. (neljap.) Vallakutega Verneris. Käis mm Karu.
23. (reede) Otsin kollasekirju siidpluusi – 136 rbl.
25. (pühap.) K-ga jalutamas. Ilusad ilmad, veed vulisevad, jää sulab.
26. (esmasp.) Mm Karu kätte 103 rbl. Moskva kohvi tellimiseks. Kinkisin temale kollase bemberg pluusiriide.
27. (teisip.) Otsin 15 mtr. õhukest pesuriiet (mitkal) 3 rbl. 90 k. meeter.
30. märts (reede) Kreutzwaldi "Kirjavahetus" II lõpuks ometi müügile ilmunud.

Aprill

1. (laup.) K-ga Kõrgete pool, K. viis "Kirjavahetuse" II, mina šampust ja lilli.
- 7/8 Kohutav tuisk. Rinnas valu, kõha.
10. (teisip.) Käis E. Hiir. Mm Karu tõi Moskvast päralejõudnud kohvi ära.
- 9, 10, 11, 12, 13, jne – kõha, nohu, palavik, paha.
14. (laup.) Käis jälle E. Hiir Kirj. Liidu ankeetlehtedega, et ma need kolmap. täidetult koos soovi-avaldusegaga Kirj. Liitu viiksin.¹¹
15. (pühap.) Suri Maarjamõisa kliinikus meie vana kena piimatooja Ülenurmelt Johanna Sild.
18. (kolmap.) Helistasin E. Hiirele, et olen haige ega saa pabereid täita.
19. (neljap.) Käis mm Karu. Kõha, nohu, paha kestab.
24. (teisip.) Käis Erm.
25. (kolmap.) P. I., nagu selgus, oli käinud E. Hiir.

¹⁰ Elmar Kitse (27. IV 1913–24. III 1972) teisel personaalnäitusel 1. märtsist 23. aprillini 1956 Tartus, seejärel Tallinnas, oli väljas 110 teost kunstniku viimase kümne aasta loomingust: 28 teosest koosnev Karjala-Soome maastike sari, arvukalt vahetult enne näitust valminud maastikke, portreid, natüürmorte. Näitus äratas erakordset tähelepanu ja sai publiku sooja vastuvõtu osaliseks. "Kitse teosed on siirad," kirjutas R. Kaera, "ei mingit võltspaatost, lääget sentimentaalsust ega jõuetut moraliseerimist." V. Erm koostas E. Kitse näituse kataloogi ja avaldas kaks tutvustavat kirjutist ajakirjanduses. Vt. lähemalt V. Erm. Elmar Kits. Eesti NSV Kunst, Tallinn, 1959, lk. 46–48; vt. ka Tartu Riikliku Kunstimuseumi näitused aastail 1951–1960. Tartu Riikliku Kunstimuseumi almanahh II. Tartu, 1967, lk. 132.

¹¹ Küsimuses on B. Alveri tagasiastumine ENSV Kirjanike Liitu. Vt. selle kohta K. Muru. Betti Alver. Elu ja loominguga lugu. Ilmamaa, Tartu, 2003, lk. 118.

26. (neljap.) Hommikul käis E. Hiir ja tõi koopia oma kirjast Kirj. Liidu juhatusesse.
 27. (reede) Käis Martin¹² Pühastest, andsin saunarahha 100 rbl.
 28. (laup.) Toonile üüri 100+30 rbl. (mai, j., j., aug.). Artellist 2 pluusi ja seelik – 154 rbl.

13. mail 1956 täidetud järgmised paberid ja kirjutatud järgmised lood Kirjanike Liidu jaoks:
 18. aug. 1957 uus ankeet (endine tekst + punane kiri)¹³

<2 venekeelset formulari, millest 1 täidetud eesti, teine vene keeles>

Личный листок

по учёту кадров

1. Фамилия Лепик (псевд. Бетти Алвер)
 Lepik (ps. Betti Alver)

<u>имя</u>	Елизабет	<u>отчество</u>	Мартовна
	Elisabet		Mardi t.

2. Пол naine
 женский

3. Год, число и м-ц рождения 1906 г. 23 ноября

4. Место рождения Эстонская ССР гор. Иыгева
 Jõgeva linn

5. Национальность эстонка
 eestlane

6. Соц. происхождение отец железнодорожный рабочий, позже мастер
 isa tööline, hiljem raudtee meister
 raudteetööline, hiljem -meister

7. Партийность

8. Состоите ли членом ВЛКСМ

9. Образование неполное высшее
 lõpetamata kõrgem

Название учебного заведения

Гимназия им. Пушкина в гор. Тарту	1914–1916
Эстонская Женская Гимн. “ “	1916–1924
Тартуский университет	1924–1926

eesti keeles:

Puškini gümnaasium Tartus	1914–1916
Eesti Noorsoo Kasvat. Seltsi Tütarl. Güm. Tartus	1916–1924
Tartu Ülikool	1924–1926

<1927>

¹² Tõenäoliselt B. Alveri vanem vend Martin Alver, “nitram”, nagu ta allkirjastas oma kirju Bettile. M. Alver elas Pühastes ja tegi seal rasket kolhoositööd (vt. EKLA, f. 315, m. 7:1).

¹³ 18. augustil 1957. a. roosakaspunase pliiatsiga lisatud parandused on edastatud kursiivkirjas.

10. Какими языками jne.

эстонский, русский, немецкий – владею свободно (valdan vabalt)

11. Учёная степень: не имею
ei ole12. Научные труды не имею
ei ole13. Выполняемая работа с начала трудовой деятельности jne.

1914–1926	Время учёбы
	Õppimise aeg
1927	писательская работа
	kirjanik, tõlkija

14. Пребывание за границейв какой стране

1936–1936	в Литве	по приглашению литовских писателей
февр. февр.	Leedus	külas leedu kirjanike kutsel
		külaskäigul Leedu kirjanike kutsel
		<nõnda 27. aug. 57.>

16. Правительств. награды: не имею
ei ole

4. мая 1957 г. Почетная Грамота Президиума Верховного Совета Эстонской ССР Указом от 13. апр. 1957 г.¹⁴

17. Имеете ли партвзыскания: нет
ei18. Отношение к воинской обязанности

не военнообязанная
mitte sõjaväekohustuslik

¹⁴ Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukiri 4. maist 1957 teenete eest eesti kunsti ja kirjanduse dekaadi edukal läbiviimisel Moskvas (EKLA, f. 315, m. 99:1). Mõnevõrra üllatusliku sisuga aukiri tekitab küsimuse, kuidas siis ikkagi aitas B. Alver kaasa selle 1956. a. detsembris toimunud pomposse ürituse (vt. nt. Eesti kunsti ja kirjanduse dekaad Moskvas 1956. Eesti Riiklik Kirjastus, Tallinn, 1958, koostanud V. Raudsepp, A. Slutsk) läbiviimisel. Otsuse tema liikmeõiguste taastamiseks tegi ENSV Kirjanike Liidus Liidu juhatus alles 12. oktoobril 1956 (K. Muru. Betti Alver. Elu ja loominguga lugu. Ilmamaa, Tartu, 2003, lk. 118). Moskvas komandeeringus viibivale M. Lepikule kirjutas B. Alver 19. oktoobril 1956, et 18. oktoobril külastas teda August Sang, kaasas Ellen Niit, kes oli tulnud *ex officio* Kirjanike Liidu saadikuna “kõiksugu häid sõnumeid tooma, dekaadile esinema kutsuma jne. jne.” (EKLA, f. 315, m. 157:1, l. 59/138). Kirjanike ettevalmistused dekaadiks olid suurejoonelised, eelkõige tõlgiti vene keelde ja anti kiirustades välja eesti kirjanike teoseid. (Vt. nt. L. Remmelgas. Kirjanike ettevalmistusi dekaadiks. – Sirp ja Vasar 26. okt. 1956, lk. 4; I. Sikemäe. Enne dekaadi. – Looming 1956, nr. 11, lk. 1653–1655.) B. Alver Moskvasse ei läinud, ei lugenud ette oma teoseid, ei osalenud eesti kirjanduse aruteludel, ei kohtunud kirjanikest kolleegide ega töökollektiividega. Ent nii, nagu oli arvukas ja suurejooneline Moskvasse sõitnud eesti delegatsioon, oli suurejooneline ka dekaadile järgnenud autasustamine: 310 eesti “kunsti ja kirjanduse alal töötajat” autasustati ordenite ja medalitega, E. Kapile, K. Karmile ja G. Ernesaksale omistati NSV Liidu rahvakunstniku, 54 inimesele ENSV rahvakunstniku aunimetus, 1208 “kultuuriala töötajat” autasustati ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga (Sirp ja Vasar 19. ja 26. aprill 1957). Nähtavasti piirdus B. Alveri osalemine dekaadil nelja luuletusega (“Kaks saarlast”, “Vabadik”, “Mina ise”, “Karjane”) V. Roždestvenski tõlkes, mis ilmusid dekaadi tarvis 10 000-lises tiraažis välja antud 370-leheküljelises kogumikus “Poëty Sovetskoiž Estonii. Sbornik stixov” (Moskva, Gospolitizdat, 1956).

19. Семейное положение в момент заполнения личного листка

замужняя

abielus

перечислить членов семьи с указанием возраста

Муж: Лепик Март Якобович

род. 18. XI 1900

Torikas.

20. Домашний адрес

Эстонская ССР гор. Тарту ул. Парги 2–3 Л. Койдула 8–2

27. августа 1957

13. мая 1956

Дата заполненияЛичная подпись

Э. Лепик

(Бетти Алвер)

<1 eesti-, 1 venekeelne, täidetud 27. aug. 1957.>

3 venekeelset vormulari; neist täidetud 2 eesti ja 1 vene keeles 13. mail 1956.

Справкао произведениях писателя

E. Lepik (Betti Alver)

Э. Лепик (Бетти Алвер)

№	Наименование произведений	Жанр	Год издания	Наименование издательств jne.
	Tuulearmuke Возлюбленная ветра	romaan роман	1927 1927	kirjastus “Loodus” изд. “Лоодус”
	Invaliidid Инвалиды	jutustus рассказ	1930	— “ —
	Lugu valgest varesest Песня о белой вороне	poeem поэма	1931	kirjastus “Noor-Eesti” изд. “Ноор-Эести”
	Viletsuse komöödia Комедия бедствия	jutustus рассказ	1935	E. Kirj. Kooperatiiv Эст. Кооп. Изд.
	Tolm ja tuli Пыль и пламя	luuletuskogu сборник стихов	1936	— “ —
	Luuletused ja poeemid Стихотворения и поэмы		1934–1940 ¹⁵	ajakiri “Looming” журнал “Лооминг”

¹⁵ 27. augustil 1957 on B. Alver teinud parandused: Luuletusi ja poeeme; 1931–1940.

Tõlked:

Переводы:

1	A. Puškin Vaskratsanik (kogus Valik luulet) А. Пушкин Медный всадник (в сборнике Избранное)	1937	Eesti Kirjanduse Selts Эст. Литературное Об-щество
2	M. Gorki Lapsepõlv М. Горький Детство — “ —	1946 1953	Ilukirjandus ja Kunst Художественная Литература Eesti Riiklik Kirjastus Эстгосиздат
3	M. Gorki: Minu ülikoolid М. Горький: Мои университеты	1947	Ilukirjandus ja Kunst Художественная Литература
4.	J. W. Goethe: Götz von Berlichingen И. В. Гёте: Гец фон Берлихинген	1947	Ilukirjandus ja Kunst Художественная Литература
5	A. Puškin: Kaks poeemi (Vaskratsanik ja Poltaava) А. Пушкин: Две поэмы (Медный всадник и Полтава)	1948	Ilukirjandus ja Kunst Художественная Литература
6	A. Puškin Luulevalimik А. Пушкин: Избранное	1949	Ilukirjandus ja Kunst Художеств. Лит.
7	A. Puškin Jevgeni Onegin 1. peatükk А. Пушкин: Евгений Онегин 1. глава 2. peatükk	1956 1957	“Looming” nr. 2 журнал “Лооминг” № 2. “Looming” nr. 2
8	Письма Фр. Р. Крейцвальда “Переписка Крейцвальда” том II Fr. R. Kreutzwaldi kirjad (Kreutzwaldi kirjavahetus II)	1956 1956	Эстгосиздат Eesti Riiklik Kirjastus

K. muretses mulle andmed:

- 1) Tuulearmuke Loodus 1927
- 2) Invaliidid Loodus 1930
- 3) Lugu valgest varesest Noor-Eesti 1931.
- 4) Viletsuse komöödia Eesti Kirj. Koop. 1935.
- 5) Tolm ja tuli EKirj Koop 1936.

Goethe Götz v. B. 1947

M. Gorki Lapsepõlv 1946, 1953— “ — Minu ülikoolid 1947A. Puškin Kaks poeemi 1948— “ — Luulevalimik 1949[---]¹⁶

¹⁶ Välja on jäetud teoste korduv loetelu 27. augustist 1957.

Elisabet Lepiku (Betti Alveri) elulugu

Sündisin 23. nov. 1906. a. Jõgeval, kus isa oli raudteetöölaine, hiljem teemeister. 1914–1916 õppisin Tartus Puškini gümnaasiumis, pärast seda eesti tütarlaste gümnaasiumis, mille lõpetasin 1924. Sama aasta sügisel astusin Tartu ülikooli, kus õppisin eesti keelt ja kirjandust. 1937. a. abielusin Heiti Talvikuga (sünd. 1904, surnud 1947).

Alates 1927. a. avaldasin mõned katsetused proosa ja luule alal eriraamatutena, peale selle luuletusi ja mõningaid poeeme ajakirjas “Looming”. Hilisemal perioodil olen tõlkinud Goethe, Puškini ja Gorki teoseid¹⁷. 1951–1955 tõlkisin Fr. R. Kreutzwaldi kirju, mis osalt ilmunud, osalt veel ilmunuta. Eesti Riikliku Kirjastuse ülesandel alustasin mõne aja eest Puškini “Jevgeni Onegini” tõlkimist, millest ilmunud 1. peatükk.¹⁸

Praegu abielus M. Lepikuga.¹⁹

Elisabet Lepik
(Betti Alver)

Tartus,
13. mail 1956.
18. augustil 1957

Автобиография Элизабет Лепик
(псевд. Бетти Альвер)

Родилась 23. ноября 1906. г. в гор. Иыгева Эст ССР, где отец был железнодорожным рабочим, позже мастером. С 1914. по 1916. г. училась в Пушкинской, а затем в эстонской женской гимназии в гор. Тарту, которую окончила в 1924. г. Осенью того же года поступила в Тартуский университет, где изучала эстонский язык и литературу. С 1937. г. в браке с Хейти Тальвик (род. 1904, умер 1947).

Начиная с 1927. г. были изданы мною несколько книг в прозе и стихах, кроме того стихотворения и несколько поэм в журнале “Лооминг”. В позднейший период переводила из произведений Гёте, Пушкина и Горького, а с 1951–1955 переводила письма Фр. Р. Крейцвальда, которые отчасти изданы, отчасти ждут издания. По предложению Эстонского государственного издательства работаю над переводом “Евгения Онегина” Пушкина и пока напечатана первая глава. В настоящее время в браке с М. Лепик.

Тарту, 13. мая 1956.
18. августа 1957

Елизабет Лепик
(Бетти Алвер)

Kõigele lisaks minult nõutud soovialvatus:

EN Kirjanike Liidu juhatusel

Toetudes EN Kirjanike Liidu Tartu osakonna vastutava sekretäri poolt Teile adresseeritud ja

¹⁷ 1957. a. on B. Alver teinud muudatuse autorite järjekorras: Puškin, Goethe ja Gorki; sama parandus ka venekeelses variandis.

¹⁸ 1957. a. ankeeti on B. Alver teinud täpsustuse: Eesti Riikliku Kirjastuse ülesandel töötan Puškini “Jevgeni Onegini” tõlke juures, millest seni ilmunud kaks peatükki ajakirjas “Looming”; sama parandus ka venekeelses variandis.

¹⁹ 1957. a. on B. Alver teinud paranduse: Abielus M. Lepikuga.

minule koopiana antud kirjale 15. aprillist 1956 nr. 14, teatan omalt poolt, et olen nõus uuesti EN Kirjanike Liidu liikmeks astuma.

Tartus,
13. mail 1956.

Elisabet Lepik
(Betti Alver).

Kiri, mille Erni Hiir minule 26. aprillil tõi

Ärakiri
sm. B Alverile

14.

15. aprillil 1956.

EN Kirjanike Liidu juhatusel.

EN Kirjanike Liidu Tartu osakonna liikmete kollektiiv, arutlenud oma koosolekul 26. märtsil s. a. Betti Alveri ENKL kollektiivist eemalejäämise küsimust, leidis õige ja vajaliku olevat uuesti läbi-vaatamisele võtta ENKL juhatuse omaaegne otsus B. Alveri väljaarvamise kohta EN Kirjanike Liidu liikmeskonnast.

Betti Alver on nõukogude ajal silmapaistvalt tegutsenud luuletõlkijana, eriti Puškini luuletuste ja poemide tõlkijana. Äsja ta on endale võtnud ülimalt vastutusrikka ülesande tõlkida eesti keelde "Jevgeni Onegini", andes oma tööst eduka näite ajakirjas "Looming". Selle pikemat aega nõudva ülesande täitmisel võiks Betti Alverile ta kuulumine ENKL liikmeskonda anda vajalikku ja õigeaegset abi.

Ülaltoodule toetudes palun EN Kirjanike Liidu juhatust oma lähema koosoleku päevakorda võtta Betti Alveri ENKL liikmeõiguste taastamise küsimus.

Erni Hiir

ENKL Tartu osakonna vastutav sekretär

29. apr. (pühap.) Tööpäev. Öhtul K.

28. apr. (laup.) Amanda tõi mulle sinililli koos vaasiga.

30. (esmasp.) Esmasp. oli pühapäev.

1. mai (teisip.) K. korjas mulle raudtee äärest siniseid lilli. Tegime vitstest vispli ja kloppisime vahukoort.

2. (kolmap.) K-ga Ermi pool (veinipudeliga).

3. (neljap.) Kõrged autoga mulle järele, Reola Röövlimägedes. Sinililled.

5. (laup.) Tallinna Kirjastusest tuli postiga 920 rbl. (ilmsesti Luuleantoloogia eest).

6. (pühap.) K-ga Läti-Leedu tarbekunstinäitusel²⁰.

11. (reede) Sinised cillad õitsevad.

13. (pühap.) K-ga jalutamas, siis ankeedid ja elulugu jne. jne.

²⁰ Tartu Riiklikus Kunstimuuseumis toimunud Läti NSV ja Leedu NSV tarbekunsti näitus 30. aprillist 11. juunini 1956 (kahel korral). Väljapaneku oli komplekteerinud NSVL Kunstnike Liidu organiseerimiskomitee näituste sektor Balti vabariikide tarbekunsti näituselt, mis toimus 1955. a. Tallinnas ja mida seejärel oli demonstreeritud Moskvas, Vilniuses, Kaunases ja Riias. Nimestiku järgi oli eksponeeritud 148 teost (Tartu Riikliku Kunstimuuseumi näitused aastail 1951–1960. Tartu Riikliku Kunstimuuseumi almanahh II. Tartu, 1967, lk. 132).

4. novembril sain Kirj. Liidult kirja, kus nõuti passi andmeid. 5. XI. saatsin vastuse.

Tallinn EN Kirjanike Liit Kohtu t. 3.
EN Kirjanike Liidule.

Vastuseks Teie kirjale (saadud 4. XI 56) teatan oma passi andmed nii vene kui eesti keeles.

Лепик Элизабет Мартовна
Х-ФЯ № 642020
выдан Тартуским ГОМ ЭССР
гор. Тарту 28. января 1956 г.
Lepik Elisabet Mardi t.
Х- ФЯ № 642020
v. antud ENSV Tartu linna
Miil. osak. 28. jaan. 1956. a.

Tartus, 5. XI 56

B. Alver

Betti Alver 20. VII 1951 oma
elukohas Tartus Pargi 2–3.
Foto: M. Lepik